

การพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 6

พานวัฒน์ มณีวารัตน์ * รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา วิหคโต **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จำนวน 192 คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการความรู้ในโรงเรียนจำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ประกอบด้วย 6 ชั้น 26 กิจกรรม ได้แก่ 1) การสร้างและแสวงหาความรู้ มี 4 กิจกรรม 2) การเข้าถึงความรู้มี 4 กิจกรรม 3) การแลกเปลี่ยนความรู้ มี 4 กิจกรรม 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ มี 3 กิจกรรม 5) การจัดเก็บความรู้ มี 5 กิจกรรม และ 6) การนำความรู้ไปใช้ มี 6 กิจกรรม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 มีขั้นตอนการดำเนินงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนตามลำดับอย่างชัดเจน ดังนั้นเมื่อโรงเรียนนำไปใช้จึงต้องศึกษาในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และควรจัดทำคู่มือที่ขยายรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน และมีแนวปฏิบัติครบถ้วน จะช่วยให้เกิดความสะดวกต่อการนำรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียนไปใช้ และผู้ที่มีบทบาทในการตัดสินใจควรตระหนักถึงความสำคัญของการวางระบบฐานข้อมูลที่สามารถจัดเก็บข้อมูลโดยใช้ความรู้ด้านการจัดการฐานข้อมูลมาช่วยในการวางระบบให้มีความยืดหยุ่นและสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนร่วมได้มีการเสนอแนะหรือแก้ไขความรู้ที่มีความเห็นแตกต่างได้ โดยมีการบันทึกหมายเหตุลงไปในฐานข้อมูลและผู้ที่มีบทบาทหลักจะนำเข้ามาพิจารณา โดยใช้เหตุผลและหลักวิชาการมาพิจารณาร่วมกัน

คำสำคัญ :การพัฒนา / รูปแบบ / การจัดการความรู้ในโรงเรียน

* หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

** อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

THE DEVELOPMENT OF KNOWLEDGE MANAGEMENT MODEL FOR SCHOOLS OF CHIANG MAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 6

PanuwatManeeyarat * Assoc. Prof. Dr. PreechaVihokto **

ABSTRACT

This research was a research and development. The purpose of this research was to develop the knowledge management model for schools of Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 6. The samples used in this research included; school administrators and teachers responsible for the knowledge management in schools totally 192 people altogether; and the experts on the knowledge management in schools in a total of 19 people. The research instruments for collecting data included documentary analysis forms, questionnaires, and evaluation forms for appropriateness and feasibility verification of a model. The data were then statistical analyzed by using mean, standard deviation, median, and inter – quartile range.

The research findings showed that the model on knowledge management for schools of Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 6 comprised 6 processes and 26 activities as follows: 1) knowledge creation and acquisition consisting of 4 activities; 2) knowledge access consisting of 4 activities; 3) knowledge sharing consisting of 4 activities; 4) knowledge codification and refinement consisting of 3 activities; 5) knowledge organization consisting of 5 activities; and 6) knowledge application consisting of 6 activities.

The suggestions from the research found that the model of knowledge management for schools of Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 6 had processes of implementation on knowledge management in schools on the explicit priority. Consequently, the schools that would take these processes into use must study each process thoroughly in order to gain the highest effectiveness. Moreover, schools should set up the manual or module to explain the description in practice of each process obviously and completely in order to help facilitate the implementation on knowledge management in schools to be applied. Besides this, those who had a role in decision making should realize the significance of putting a database system that could store data by using knowledge on database management system to help in installing the system to be flexible and traceable, so that those who had involved might have the suggestions or might edit the knowledge in terms of the different viewpoints by creating a note in the database, and those who had a primary role would bring it into consideration by using logic and academic principles for mutual consideration.

Keywords : Development / Model / Knowledge Management

---

* Doctor of Philosophy Educational Administration Western University

** Faculty Staff Doctor of Philosophy Educational Administration Western University

บทนำ

การจัดการความรู้ เป็นรูปแบบหนึ่งที่ปรากฏในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงโดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบงานในโรงเรียนไว้ 4 งาน คือ 1) งานบริหารวิชาการ 2) งานบริหารบุคคล 3) งานบริหารธุรการและการเงิน 4) งานบริหารทั่วไป ซึ่งหมายถึงผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ในงานทั้ง 4 เพื่อให้มีความชำนาญเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายขององค์กรให้สำเร็จ ท่ามกลางสังคมที่เปลี่ยนแปลง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดให้มีการประเมินคุณภาพโรงเรียนโดยให้สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำการประเมินมาตรฐานการศึกษาทุกแห่ง ซึ่งในการประเมินพบว่าโรงเรียนแต่ละแห่งมีระดับความสำเร็จที่แตกต่างกัน และมีโรงเรียนอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพของ สมศ. ทั้งมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของโรงเรียน และมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม โดยเฉพาะโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตรับผิดชอบของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ซึ่งมีโรงเรียนทั้งหมด 104 โรงเรียน แต่ผ่านการรับรองจาก สมศ. รอบสอง จำนวน 94 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.44 และไม่ได้รับการรับรองจาก สมศ. อีก 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.56 (แผนปฏิบัติการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6, 2554:14)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ โดยมุ่งตรงไปด้านตัวครูสายผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนโดยเน้นไปยังมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งมี 9 ตัวบ่งชี้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยการวิเคราะห์หลักสูตรอย่างรอบด้าน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ชัดเจน ศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล นำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิเคราะห์มาออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และประเมินผลที่มุ่งเน้นพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไข ปัญหาผู้เรียนอย่างทั่วถึง ตลอดจนพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมุ่งที่จะศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี ของนักการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่หลากหลายและศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 เพื่อนำมาเป็นข้อมูลใน

การสังเคราะห์และพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องได้ศึกษาและนำรูปแบบการจัดการ ความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา มีวิธีการดำเนินการวิจัย ที่ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่ม ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสารการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและสาระต่างๆ จากเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จำนวน 104 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 96 โรงเรียนกำหนดขนาดโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน และเลือกมาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบด้านการจัดการความรู้ โรงเรียนละ 2 คน รวม 96 โรงเรียน จำนวน 192 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามวิธีการรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเองบางส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1-2 มาทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการความรู้ในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ที่มีความรู้มีประสบการณ์และได้รับการยอมรับด้านการจัดการความรู้ในโรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาโดยใช้เทคนิค สโนว์บอล จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการรวบรวมข้อมูล ใช้เทคนิคเดลฟายจำนวน 3 รอบการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัย

รูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ประกอบด้วย 6 ชั้น 26 กิจกรรม ได้แก่

ชั้นที่ 1 การสร้างและแสวงหาความรู้

1.1 ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆได้อย่างเหมาะสม

1.2 ครูให้การยอมรับความรู้และความสามารถของเพื่อนร่วมงาน

1.3 ครูนำความรู้ที่ได้มาพิจารณาร่วมกันก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.4 ครูนำความรู้ที่ผ่านการพิจารณาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ชั้นที่ 2 การเข้าถึงความรู้

2.1 ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรเข้าถึงความรู้ได้หลายรูปแบบ

2.2 ฝ่ายวิชาการมีการจัดเวลา สื่อ และอุปกรณ์ที่จำเป็นให้กับบุคลากรได้ใช้อย่างเพียงพอต่อการเข้าถึงความรู้

2.3 ครูใช้แหล่งเรียนเพื่อเข้าถึงองค์ความรู้

2.4 ครูมีการฝึกฝนและพัฒนาศักยภาพในการใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

ชั้นที่ 3 การแลกเปลี่ยนความรู้

3.1 ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูได้เรียนรู้เพิ่มเติมโดยส่งเสริมให้ศึกษาต่อ

3.2 ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรม และส่งเสริมการคิดนอกกรอบและความคิดสร้างสรรค์

3.3 ครูมีอิสระในการแลกเปลี่ยนความรู้กับเครือข่ายความรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เช่น การจัดประชุมวิชาการหรือประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเผยแพร่เอกสารทางวิชาการ บทความ งานวิจัย การศึกษาดูงาน ตลอดจนการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการค้นหาบทความทางวิชาการในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ

3.4 ครูมีการใช้เหตุผล/หลักวิชาเป็นแนวทางในการแลกเปลี่ยนความรู้รวมถึงการให้อิสระในการเสนอแนวคิดอย่างเปิดกว้าง

ชั้นที่ 4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้

4.1 ฝ่ายวิชาการมีการจัดระบบตรวจสอบและกลั่นกรองความรู้โดยมีครูทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระภายใต้หลักวิชาการ

4.2 ฝ่ายวิชาการมีการปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับปัจจุบัน

4.3 ครูมีการกลั่นกรองความรู้ก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งเชื่อมโยงเนื้อหา กับสถานการณ์การปัจจุบัน

ชั้นที่ 5 การจัดเก็บความรู้

5.1 ผู้บริหารให้ความสำคัญและเป็นผู้ดำเนินการเก็บความรู้

5.2 ฝ่ายวิชาการมีสถานที่เก็บความรู้ที่สะดวกต่อการสืบค้นและการรักษาความปลอดภัย

5.3 ฝ่ายวิชาการมีเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อการจัดเก็บความรู้และจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ

5.4 ครูมีการจัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบโดยนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดเก็บความรู้ เช่น การเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล ตลอดจนเว็บไซต์ของโรงเรียนหรือหน่วยงาน จัดทำเป็นแฟ้มเอกสาร ตำราเรียน รวมไปถึงการเผยแพร่ลงในวารสาร

5.5 ครูนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนางานและการเรียนการสอน เช่น การจัดอบรม การจัดทำวีดิทัศน์ จัดนิทรรศการ เว็บไซต์ของโรงเรียน การประชุม การสัมมนา

ขั้นที่ 6 การนำความรู้ไปใช้

6.1 ผู้บริหารให้บริการและสนับสนุนสถานที่ในการจัดกิจกรรมให้ความรู้ทั้งภายในโรงเรียน และภายนอกพื้นที่สถานศึกษา

6.2 ฝ่ายวิชาการให้ความสะดวกแก่ครูในการเข้าถึงและนำไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ

6.3 ฝ่ายวิชาการมีการนำความรู้ใหม่ไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานของ คณะกรรมการให้เกิดประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

6.4 ฝ่ายวิชาการมีเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ความรู้

6.5 ครูมีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

6.6 ครูเผยแพร่ความรู้ในแหล่งต่างๆและเปิดให้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เพื่อนำมา ปรับปรุงและพัฒนาอยู่เสมอ

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า ประกอบด้วย 6 ขั้น และ 26 กิจกรรมได้แก่ 1)การสร้างและแสวงหา ความรู้ มี 4กิจกรรม 2)การเข้าถึงความรู้มี 4 กิจกรรม 3)การแลกเปลี่ยนความรู้ มี 4 กิจกรรม 4)การประมวล และกลั่นกรองความรู้ มี 3 กิจกรรม 5)การจัดเก็บความรู้ มี 5กิจกรรม และ6)การนำความรู้ไปใช้ มี 6 กิจกรรม นั้นสอดคล้องกับปัจจัยแห่งความสำเร็จตามทฤษฎีการจัดการของฟาโย ภายใต้หลักของการมี จุดมุ่งหมายร่วมกัน มีการประสานงาน เป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องมีการเชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้ มีการทำงานเป็นทีมที่จะต้องมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และมีการกำกับให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน เพื่อให้ กิจกรรมของกลุ่มที่มีเป้าหมายอันเดียวกันดำเนินไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกัน และเป็นไปตาม แผนงานเพียงอันเดียวร่วมกันสอดคล้องกับสำนักงาน ก.พ.ร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548:5) ที่ว่า เป็นการรวบรวมความรู้ใหม่ รักษาความรู้เดิมและกรองความรู้ที่ไม่ใช่ออกจากแหล่งรวบรวม เป็นการสร้าง แหล่งเผยแพร่ที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลาเป็นการนำความรู้เข้าสู่เวทีที่มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการ แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งมีฐานความรู้หรือฐานข้อมูลรองรับ ให้ง่ายต่อการเข้าถึงและสืบค้น และสำนักงาน ก.พ.ร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548:5) ที่ว่า เป็นการปรับปรุงให้ความรู้ มีรูปแบบมาตรฐาน ไม่ เกิดความซ้ำซ้อน อีกทั้งมีความสมบูรณ์ ถูกต้องและน่าเชื่อถือ และสำนักงาน ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิต แห่งชาติ (2548:5) ที่ว่า การใช้ความรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เป็นวงจรความรู้ที่มีการเรียนรู้และพัฒนา เพื่อให้ เกิดประสบการณ์ใหม่อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับอัญญาณี คล้ายสุบรรณ (2550 : ออนไลน์) กล่าวว่า เป็นการ สร้างความรู้ใหม่แล้วแสวงหาความรู้จากภายนอก โดยมีการรักษาความรู้เก่าและกำจัดความรู้ที่ไม่ใช้งาน เป็น การทำให้ผู้ใช้ความรู้เข้าถึงความรู้อย่างเป็นระบบและมีความสะดวกต่อผู้ที่ใช้งาน อีกทั้งยังเป็นการกระจาย

ความรู้ให้ผู้อื่นในทางช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม การนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนกันด้วยกลยุทธ์ต่างๆ ทั้ง explicit knowledge และ tacit knowledge เป็นการปรับปรุงเอกสารให้เป็นรูปแบบมาตรฐาน โดยใช้ภาษาในการสื่อสารเป็นภาษาเดียวกัน และมีการปรับปรุงเนื้อหาให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์ และการที่บุคคลเกิดการเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ควรทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน และเกิดการหมุนเวียนของกระบวนการดังกล่าวเป็นไปอย่างต่อเนื่อง กุณทิกา สวงวงศ์ศิริ (2543: ข) กล่าวว่า เป็นการแสวงหาความรู้เป็นวิธีการให้ได้มาซึ่งความรู้ที่มีความอยู่ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร เป็นการรวบรวมความรู้ที่แสวงหามาได้ นำมาสร้างเป็นความรู้ใหม่ ทั้งความรู้ที่ฝังลึกและชัดแจ้ง และเก็บบันทึก (2543:56-60) กล่าวว่าเป็นการส่งเสริมให้เกิดการสร้างความรู้ใหม่ขึ้นมาเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า ประกอบด้วย 6 ชั้น และ 26 กิจกรรมจึงเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ และเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้ และให้การสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนให้มีโอกาสเข้าถึงความรู้ โดยจัดเวลา สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และสถานที่ รวมถึงการส่งเสริมให้ศึกษาต่อ และจัดวางระบบฐานข้อมูลที่สามารถจัดเก็บข้อมูลให้มีความยืดหยุ่นและสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ เพื่อให้ครูหรือผู้ที่มีส่วนร่วมทุกคนได้มีการเสนอแนะ พิจารณา และแก้ไข ความรู้ที่มีความเห็นแตกต่างร่วมกันได้อย่างอิสระภายใต้หลักวิชาการ และส่งเสริมให้มีการนำความรู้ใหม่ไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานของตนให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

คณะทำงานและครูต้องศึกษาขั้นตอนของการนำรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียนในแต่ละ ขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป และจัดทำคู่มือที่จะช่วยให้เกิดความสะดวกต่อการ นำรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียนไปใช้ โดยขยายรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนเพื่อให้ชัดเจนและมี แนวปฏิบัติครบถ้วน ปฏิบัติได้ง่ายเหมาะสมกับการที่โรงเรียนสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการได้ผลสำเร็จ รวดเร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปทดลองใช้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการ ความรู้ในโรงเรียน ดังกล่าวนี้นี้ ว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดโดยอาจมีการปรับเปลี่ยน รูปแบบในบางประเด็นเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งนี้เพราะในพื้นที่เขตการศึกษา ยังมีข้อจำกัดของสถานศึกษาที่แตกต่างกันอาจมีการสร้างโรงเรียนที่มีความพร้อมก่อนไปช่วยเป็นเครือข่ายที่ เลี้ยงในการช่วยพัฒนารูปแบบให้กับโรงเรียนอื่นๆต่อไป และยังเป็นการสร้างความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน อีกด้วย

2. ควรศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำรูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

3. ควรทำการวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารด้านอื่นๆ โดยอาศัยรูปแบบกระบวนการวิจัย เช่นเดียวกันนี้หรือมีการปรับให้เหมาะกับข้อจำกัดหรือสถานการณ์ที่นำไปใช้ ในการมุ่งพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งจำแนกเป็นด้านต่างๆทั้งได้ 5 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2548). การจัดการความรู้.(Online).Available URL:<http://www.moe.go.th>
- _____สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2552).การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษาด้วยการจัดการความรู้.กรุงเทพมหานคร:สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กรีซเพชร โสภภาพ.(2552).การนำเสนอรูปแบบการจัดการความรู้ในสถานศึกษา.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- กฤษณา สงวนศักดิ์ศิริ.(2554).รูปแบบการจัดการความรู้ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ดุสิตนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก.(2552).การจัดการความรู้ในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาสู่สังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6, สำนักงาน. (2554)แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2554. เชียงใหม่ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6.
- จงจิตต์ จงจอหอ.(2551).การศึกษาความพร้อมในการจัดการความรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3.วิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- จารุวรรณ รัตนโกคา.(2551).การพัฒนาูปแบบการจัดการความรู้หลักสูตรฐานสมรรถนะวิชาชีพหัตถกรรมโดยภูมิปัญญาไทย.ดุสิตนิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ฉลองรัฐ อินทรีย์.(2550).การพัฒนาูปแบบการจัดการความรู้คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี. ดุสิตนิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉลาด จันทรมบัติ.(2550).การพัฒนาูปแบบการจัดการความรู้องค์กรชุมชน.ดุสิตนิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เดือนใจ รักษาพงศ์.(2551).การพัฒนาูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. ดุสิตนิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต.มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ธีระ รุญเจริญ.(2550).ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- ประพนธ์ ผาสุกยี่ต.(2550).การจัดการความรู้ (KM) ฉบับขับเคลื่อน (LO).กรุงเทพมหานคร: ไยโหม.
- ปิยนาด บุญมีพิพิธ.(2551).การพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้ของสถานศึกษา.ดุชฎีนิพนธ์ปรัชญา
ดุชฎีบัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ผกาพันธ์ อินต๊ะแก้ว.(2552).รูปแบบการจัดการความรู้ของกลุ่มโรงเรียนสาธิต.ดุชฎีนิพนธ์ปรัชญาดุชฎี
บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่งรัชดาพร เวชชาติ.(2548).การพัฒนาารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
ดุชฎีนิพนธ์การศึกษาดุชฎีบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิจารณ์ พาณิช.(2007, February12).ปัญหา KM ในประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา.
(Online).AvialableURL: <http://www.gotoknow.org/profile/vicharnpanich>
- สำนักงาน ก.พ.ร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.(2548).คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้จากทฤษฎี
สู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- สิริกร กรมโพธิ์. (2552).การศึกษาการใช้ระบบการจัดการความรู้สำหรับการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบ
โปรแกรมประยุกต์บนเว็บ รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- เสนาะ กลิ่นงาม.(2551).การพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ.ดุชฎีนิพนธ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัญญาณี คล้ายสุบรรณ.(2550).การจัดการความรู้ฉบับปฐมบท.นครปฐม : เพชรเกษม พรินติ้ง. สืบค้นเมื่อ
กรกฎาคม 19, 2555, จาก <http://kmlibrary.bu.ac.th/index.php?option>